

TEKST 174: Beretninger om korsfarernes færd gennem Palæstina og hyldest i Betlehem

Efter de voldsomme kampe og blodige begivenheder ved Antiokia og Marra (se tekst 169-173) var korsridderne færd gennem resten af Syrien og Palæstina mod Jerusalem langt mere fredelig. De lokale magthavere valgte at samarbejde med korsfarerne, der ligeledes fik støtte fra den indfødte kristne befolkning.

Den frankiske krønike, *Gesta Francorum*, blev udarbejdet af en anonym forfatter (omkr. år 1100) og omhandler Det 1. Korstog, som forfatteren selv deltog i. Øjenvinder til begivenhederne var ligeledes nogle af korstogets ledere, der i september 1099 berettede herom i et brev til paven. Brevets ægthed har været omstridt, men regnes i dag for autentisk. Raymond d'Aguiliers var fransk munk og historieskriver. Han deltog i Det Første Korstog som kapellan for en af korstogets ledere, grev Raymond d.4. af Toulouse (også kaldet greven af St. Gilles). Raymond d'Aguiliers skrev kort efter 1099 et værk (*Historia Francorum qui ceperunt Iherusalem*) om sine oplevelser. Fulcher af Chartres (ca. 1059-1127) var frankisk præst og forfattede mellem 1100 og 1105 et historieværk (*Historia Hierosolymitana*) om Det 1. Korstog, som Fulcher selv deltog i. Han slog sig ned i Edessa og senere Jerusalem, hvor han døde.

[*Gesta Francorum*:]

Således forlod vi den befæstede by og kom til Tripoli¹ på den sjette dag i ugen på den trettende dag i maj, og vi opholdt os der i tre dage. Omsider indgik kongen af Tripoli en aftale med lederne [af korstoget], til hvem han straks frigav mere end tre hundrede pilgrimme, der var blevet fanget dér og gav femten tusinde besanter² og femten heste af stor værdi. Han skænkede os også et stort marked³ med heste, æsler og alle slags varer, hvoraf hele Kristi hær blev stærkt beriget. Men han lavede også en aftale med dem om, at hvis de kunne vinde krigen, som emiren af Babylon⁴ forberedte imod dem, og de kunne indtage Jerusalem, så ville han blive kristen og ville anerkende sit land som [en gave] fra dem.⁵ På denne måde blev tingene afgjort.

[*Brev fra Daimbert*,⁶ *Godfred*⁷ og *Raymond*⁸ til paven:]

Endelig drog vi under guddommelig formaning ind i det indre af Hispania,⁹ og den almægtige Faders mest gavmilde, barmhjertige og sejrige hånd var med os. For byerne og fæstningerne i det land, som vi fortsatte igennem, sendte ambassadører til os med mange gaver og tilbød at

¹ *Tripoli*: Havneby i den nordlige del af det nuværende Libanon

² *Besant*: guldmønt

³ Dvs. mulighed for at købe forsyninger.

⁴ Dvs. den fatimidiske emir i Cairo.

⁵ Dvs. at han ville sværge lens- og troskabsed til dem.

⁶ Daimbert (Daibert eller Dagobert), var ærkebiskop af Pisa. Han ankom i september 1099 med en flåde til den syriske havneby Latakia, hvor brevet er skrevet. Daimbert blev senere kirkens leder i Jerusalem.

⁷ Godfred af Bouillon (1060-1100), hertug af Nedre Lothringen. Fra 1100 hersker over Jerusalem.

⁸ Grev Raymond d.4. af Toulouse (1041-1105) også kaldet greven af St. Gilles.

⁹ *Hispania*: Muligvis en betegnelse for det nordlige Syrien / Libanon eller for landområder besat af muslimerne.

hjælpe os og at overgive deres befæstede steder. Fordi vores hær ikke var stor, og der var et enstemmigt ønske om at skynde sig til Jerusalem, modtog vi deres løfter og gjorde dem skattepligtige. En af de byer, som lå ved kysten, havde i sandhed flere mænd, end der var i hele vores hær. Og da de i Antiokia, Laodikea og Archas¹⁰ hørte, at Herrens hånd var med os, fulgte mange fra [korsfarer]hæren, som var forblevet i disse byer, med os til Tyrus.¹¹

[*Raymond d'Argiliers:*]

10 Imens spurgte greven og de andre fyrster indbyggerne i denne region, hvorledes marchen til Jerusalem kunne gøres bedre og lettere at gennemføre. For her ligger Libanons bjerge, hvor der bor næsten tres tusinde kristne. De kristne, der bor i nærheden af byen Tyrus (nu kaldet Sur, hvorfor de kaldes syrere) har haft dette land og bjergene i deres besiddelse i lang tid. Men da saracenerne og tyrkerne ved Guds dom kom til [magten], blev disse syrere igennem mere end
15 fire hundrede år underlagt så stor en undertrykkelse, at mange af dem blev tvunget til at forlade deres fædreland og den kristne lov. Men hvis nogen af dem ved Guds nåde nægtede [at forlade den kristne tro], blev de tvunget til at overlade deres smukke børn til omskæring eller omvendelse til muhammedanismen, eller de blev taget fra deres mødres skød, efter at faderen var blevet dræbt og moderen hånet. Dette folkeslag [saracenerne/tyrkerne] blev i sandhed
20 opflammet af en sådan ondskab, at de omstyrtede Guds og hans helgeners kirker, eller ødelagde [helgen]billederne.¹² Og de rev øjnene ud af de [helgen]billeder, som de på grund af tidsnød ikke kunne ødelægge, og skød pile på dem. Ligeledes ramponerede de alle altre. Og de omdannede desuden de store kirker til moskéer. Men hvis nogen af disse nødlidende kristne ønskede at have et billede af Gud [Kristus] eller en eller anden helgen i sit hjem, måtte han enten indløse
25 den måned for måned eller år for år,¹³ ellers blev det kastet ned i snavset og ødelagt for hans øjne. Hertil kom – hvilket næsten er for barsk at nævne – at de [saracenerne/tyrkerne] placerede unge i bordeller, og for at gøre det endnu mere modbydeligt, udvekslede deres [de kristnes] søstre for vin. Og deres mødre turde ikke græde åbenlyst på grund af disse eller andre sorger. [...]

30 Da disse syrere, der, som vi nævnte ovenfor, kom til greven, blev de udspurgt angående en bedre rute [til Jerusalem], og de svarede. [...] [*Raymond d'Argiliers gengiver herefter syrernes råd til korsfarerne*]

35

---

¹⁰ Byer i Anatolien og det nordlige Syrien, som korsfarerne tidligere havde erobret.

¹¹ *Tyrus*: havneby i den sydlige del af det nuværende Libanon.

¹² Undertrykkelse og forfølgelse af kristne – herunder ødelæggelser af kirker og klostre gennemførtes med jævne mellemrum i regionen – se tekst 49-130.

¹³ Der menes vel, at der skulle betales en afgift, måske i form af *jizya* eller andre skatter, der flere gange blev brugt som pressionsmiddel mod de kristne – se f.eks. tekst 63, 84, 87, 94, 99

[*Fulcher af Chartres:*]

Således, efter at de havde foldet deres telte sammen, drog de afsted og passerede gennem byen Tripoli. Da de havde gjort dette ankom de til fæstningen Gibellulum.¹⁴ Det var i april måned, og
5 de levede allerede af høsten. Idet de drog videre, og efter at have tilbragt nogen tid tæt ved byen Beirut, kom de til en anden by, som vi i vores sprog læser som Sidon.¹⁵ Den ligger i det fønikiske land og blev grundlagt af Sidon, søn Kana'an, fra hvem sidonierne nedstammer. Fra Sidon drog vore mænd videre til Sarepta. Derfra fortsatte de til Tyrus, en meget fin by. Herfra kom Apollonius, som vi læser om.¹⁶ Om disse to byer siger evangelisterne: "[Så gik Jesus derfra og drog bort] til landet omkring Tyrus og Sidon."¹⁷ Indbyggerne i området kalder nu den første [by] "Sagitta" og den anden "Sur".¹⁸ På hebraisk er det "Soor".

Så kom de til en fæstning kaldet Ziph, seks mil fra Ptolemais. Dernæst passerede de foran Ptolemais, tidligere kaldet Accon.¹⁹ [...] Idet de drog forbi denne, passerede tropperne på deres højre side byen, der hedder Haifa.²⁰ Herefter kom de tæt på Dora og derefter Cæsarea i Palæstina. Sidstnævnte er siden oldtiden blevet kaldt et andet navn, Stratons tårn. I dette døde Herodes Agrippa – barnebarn af den Herodes, på hvis tid Kristus blev født – ynkeligt fortæret af orme.²¹

Dernæst forlod frankerne havet, og med byen Arsuf på deres højre side passerede de gennem byen kaldet Ramatha eller Arimathia.²² Dens saracenske indbyggere var flygtet dagen før.
20 Frankerne fandt meget korn dér, som de læssede på deres dyr og transporterede til Jerusalem.

Efter at være blevet dér i fire dage, og have udnævnt en biskop for Skt. Georgs basilika og udstationeret mænd til byens forsvar, drog frankerne i retning af Jerusalem. Den dag marcherede de så langt som til Emmaus, nær Modin, makkabæernes by.²³

Den følgende nat steg et hundrede af de bedste riddere til hest og passerede ved daggry tæt
25 forbi Jerusalem og skyndte sig til Betlehem. Tancred²⁴ var en af dem og Balduin²⁵ en anden. Da de kristne, der boede dér, grækere og syrere, opdagede, at frankerne var kommet, blev de helt overvældet af glæde. Men først vidste de ikke, hvem disse mennesker var, og troede, at de kunne være tyrkere eller arabere.

Men så snart de så dem klart på tættere afstand og var sikre på, at de var frankere, tog de fulde
30 af glæde straks kors og bannere og gik ud for at møde dem, idet de græd og andægtigt sang. De græd, fordi de frygtede, at så få mennesker meget nemt og til enhver tid kunne blive slået ihjel af den store mængde hedninge, som de vidste, var i landet. De sang, fordi de hilste dem, hvis

---

¹⁴ Dvs. Byblos eller Jubail.

¹⁵ *Sidon*: by i det nuværende Libanon.

¹⁶ Apollonius af Tyrus var stoisk filosof i det 1. århundrede f.Kr.

¹⁷ Mattæus 15,21 og Markus 7,24.

¹⁸ Fulcher får her byttet om på byernes nye navne.

¹⁹ Dvs. byen Akko eller Akre i den nordlige del af det nuværende Israel.

²⁰ *Haifa*: by i den nordlige del af det nuværende Israel

²¹ Herodes Agrippa var jødisk konge og døde i år 44 e.Kr. Han var barnebarn af Herodes den Store, der regerede 37-4 f.Kr. Om Herodes Agrippas død, se Apostlenes Gerninger 12,23.

²² Dvs. byen Ramla i den centrale del af det nuværende Israel.

²³ Idag Modi'in-Maccabim-Re'ut, 30 km vest for Jerusalem

²⁴ *Tancred*: en af korstogets ledere. Tancred var nevø til den normanniske fyrste Bohemund af Tarent.

²⁵ Dvs. Balduin du Bourg. Fætter til den Balduin, der blev hersker i Edessa og i Jerusalem, og hans efterfølger på Jerusalems trone.

ankomst, de længe havde ønsket, og som de mente ville genoprette den kristne tro, der så længe var blevet mishandlet af hedningene, til sin oprindelige og retmæssige værdighed.

- 5 Efter de havde fremsagt fromme bønner til Gud i den velsignede Marias basilika, og efter at de havde besøgt stedet, hvor Kristus blev født, og givet fredskysset til syrerne, drog vore mænd i hast tilbage mod den hellige by, Jerusalem.

J. M. Rosenløv & M. Pihl: *Korstogene – Islams ekspansion og kristen modoffensiv* (2014)

- 10 *Gesta Francorum*: her efter A. C. Krey, *The First Crusade: The Accounts of Eyewitnesses and Participants*, Princeton (1921), s.242f. Brevet fra korstoglederne (*Epistulae et chartae (Die Kreuzzugsbriefe aus den Jahren 1088-1100* (1901), nr. XVIII s.167-74): Her efter D. C. Munro: "Letters of the Crusaders", *Translations and Reprints from the Original Sources of European History*, Vol 1:4, Philadelphia (1896), s.8-11. Raymond d'Aguiliers: *Historia Francorum qui ceperunt Iherusalem*, her efter A. C. Krey, *The First Crusade: The Accounts of Eyewitnesses and Participants*, Princeton (1921), s. 243f. Fulcher af Chartres 1,25,2: *Fulcher of Chartres, A History of the Expedition to Jerusalem, 1095-1127*, overs. F. R. Ryan, H. S. Fink (red.), New York (1969), s.114-116.